

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Praktický pohled na odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku z pohledu poškozeného

Tento příspěvek reaguje na aktuální případ, ve kterém autor zastupoval dovozce výrobku, na kterém se měla dle žaloby poškozeného vyskytovat vada, v důsledku které měl poškozený utrpět škodu. V daném případě byla žalovaná společnost úspěšná se svými argumenty a spor tak skončil neúspěchem pro poškozeného. Autor se zamýšlí nad tím, jak by měl poškozený postupovat, aby byl se svým uplatněním nároku vůči povinné osobě úspěšný.

O odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku obecně

O odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku toho bylo napsáno již mnoho. Taková pojednání obvykle začínají tím, že se uvede, že současná česká právní úprava odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku je důsledkem evropského práva, konkrétně transpozice směrnice Rady ES č. 85/374/EHS, o sblížování právních a správních předpisů členských států týkajících se odpovědnosti za vadné výrobky, v účinném znění (dále jen „směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky“). Dále to, že prvně byla tato směrnice transponována samostatným zákonem č. [59/1998](#) Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku, který byl potom s účinností ke dni 1. 1. 2014 zrušen a nahrazen právní úpravou obsaženou v ustanoveních § 2939 až § 2943 zákona č. [89/2012](#) Sb., občanského zákoníku, v účinném znění (dále jen „občanský zákoník“).

Odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku je odpovědností objektivní s možností liberace povinné osoby, prokáže-li ta existenci některého z liberačních důvodů uvedených v § 2942 občanského zákoníku.

K tomu, aby byl poškozený se svým nárokem na náhradu škody či nemajetkové újmy úspěšný, musí prokázat současně vznik škody či nemajetkové újmy, vadu výrobku a příčinnou souvislost mezi vadou výrobku a vznikem škody či nemajetkové újmy. Současně musí svůj nárok správně adresovat vůči povinné osobě a výrobek musí mít tzv. spotřebitelský charakter. A dále pak povinná osoba nesmí prokázat existenci liberačního důvodu. Konečně nárok nesmí být samozřejmě promlčen.

Uplatnění nároku na náhradu škody či nemajetkové újmy z praktického pohledu

Jak má tedy postupovat například člověk, který si koupí v obchodě motorovou pilu, se kterou si následně přivodí v důsledku vady této motorové pily úraz? Nebo třeba člověk, který si pořídí nové vozidlo, se kterým ale následně havaruje v důsledku například konstrukční vady na takovém vozidle?

Dle ustanovení § 2939 odst. 1 a 2 občanského zákoníku platí, že *škodu způsobenou vadou movité věci určené k uvedení na trh jako výrobek za účelem prodeje, nájmu nebo jiného použití nahradí ten, kdo výrobek nebo jeho součást vyrobil, vytěžil, vypěstoval nebo jinak získal, a společně a nerozdílně s ním i ten, kdo výrobek nebo jeho část označil svým jménem, ochrannou známkou nebo jiným způsobem a společně a nerozdílně s osobami uvedenými v odstavci 1 hradí škodu i ten, kdo výrobek dovezl za účelem jeho uvedení na trh v rámci svého podnikání.*

V ustanovení § 2941 odst. 1 občanského zákoníku se potom uvádí, že výrobek je ve smyslu § 2939 vadný, není-li tak bezpečný, jak to od něho lze rozumně očekávat se zřetelem ke všem okolnostem, zejména ke způsobu, jakým je výrobek na trh uveden nebo nabízen, k předpokládanému účelu, jemuž má výrobek sloužit, jakož i s přihlédnutím k době, kdy byl výrobek uveden na trh.

Konečně v ustanovení § 2942 občanského zákoníku jsou uvedeny liberační důvody, které vylučují odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku. Takovým důvodem je mimo jiné i to, že povinná osoba prokáže, že škodu zavinil poškozený, či pokud lze důvodně předpokládat s přihlédnutím ke všem okolnostem, že vada neexistovala v době, kdy byl výrobek na trh uveden, nebo že nastala později.

Ustanovení občanského zákoníku o odpovědnosti za vadu výrobku je nutno vykládat ve smyslu směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky.

Podmínkou vzniku odpovědnosti za škodu vadou výrobku je tak prokázání splnění všech následujících podmínek:

- vada výrobku; a
- vznik škody; a
- příčinná souvislost mezi vadou a škodou.

Současně se k těmto podmínkám, které prokazuje poškozený, přidávají i další okolnosti, jako jsou absence liberačních důvodů, existence povinné osoby ve smyslu ustanovení § 2939 a § 2940 občanského zákoníku, spotřebitelský charakter výrobku a samozřejmě nepromlčení nároku poškozeného.

Poškozenému by mělo pro úspěch ve věci samé stačit prokázat výše uvedené tři skutečnosti, a to vadu výrobku, vznik škody a příčinnou souvislost^[1]. Dle ustanovení čl. 4 směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky platí, že *od poškozené osoby se požaduje, aby prokázala škodu, vadu a příčinnou souvislost mezi vadou a škodou*. Současně i podle odborné literatury je prokázání splnění podmínek pro vznik odpovědnosti na poškozeném a poškozený by měl být proto připraven za tím účelem předložit u soudu znalecký posudek.^[2]

Ostatně to, že důkazní břemeno nese poškozený, konstatoval za účinnosti předchozí právní úpravy, která je ale konsistentní se současnou právní úpravou, též Nejvyšší soud České republiky ve svém usnesení ze dne 28. 5. 2013, sp. zn. 32 Cdo 1885/2011, kde uvedl, že *zákon č. 59/1998 Sb. totiž otázkou, kdo nese stran rozhodných skutečností důkazní břemeno, řeší výslovně a zcela jednoznačně, stanoví-li v § 1, že výrobce [jímž se za určitých podmínek rozumí též dodavatel, srov. § 2 písm. c) cit. zák.] odpovídá poškozenému za vzniklou škodu, jestliže poškozený prokáže vadu výrobku, vzniklou škodu a příčinnou souvislost mezi vadou výrobku a škodou. Teprve v případě, že se poškozenému podaří všechny tyto předpoklady prokázat (poté, co unese důkazní břemeno stran skutečností, z nichž lze jejich naplnění dovodit), je na výrobcu, aby se v intencích ustanovení druhé věty § 1 citovaného zákona odpovědnosti zprostil tím, že prokáže (a pouze v tomto ohledu je důkazní břemeno na něm) skutečnosti naplňující některý z liberačních důvodů stanovených v § 5.*

Aby však poškozený neriskoval neúspěch v případném soudním sporu, měl by vzít v potaz i další skutečnosti, které může prokazovat, či kterými může argumentovat na svou obranu povinná osoba.

Jednotlivé prvky uplatňování nároku na náhradu škody způsobené vadou výrobku

Vada výrobku

Poškozený musí prokázat, že na výrobku byla vada, kterou se rozumí dle ustanovení § 2941 odst. 1

občanského zákoníku to, že výrobek *není tak bezpečný, jak to od něho lze rozumně očekávat*. Aby byla dána odpovědnost za vadu výrobku, musí vada existovat již v době uvedení výrobku na trh. Tedy výrobek by musel být vadný sám od sebe. Za vadu výrobku se pro účely odpovědnosti za škodu způsobenou vadou výrobku nepovažuje, pokud k vadě výrobku dojde později, například v době, kdy výrobek byl vystaven v obchodě či v dobách, kdy byl výrobek převážen, či samozřejmě, pokud vada vznikne při užívání výrobku poškozeným po jeho zakoupení.

Odborná literatura[3] přitom rozlišuje tři druhy vady, které mohou nastat, a to:

- konstrukční vadu,
- výrobní vadu a
- vadu instrukcí nebo vadu informační.

Vadou konstrukční se rozumí vada výrobku v již samotném plánování výrobku. Vadou výrobní se rozumí vada při zhotovování výrobku a vadou instrukcí nebo vadou informační se potom rozumí pochybení informačního rázu o bezpečnosti výrobku.

Prokázání vady výrobku je ve většině případů nejkomplicovanějším prvkem uplatnění nároku na náhradu škody. Poškozený totiž musí prokázat existenci vady na konkrétním výrobku a v konkrétním okamžiku. Nejsprávnějším postupem u poškozeného by v případě vzniku škodné události bylo okamžitě zajistit přítomnost znalce, který by řádně zdokumentoval nejen samotný výrobek, ale i to, že s výrobkem nebylo po vzniku škodné události jakkoliv manipulováno. Jakákoliv další manipulace s výrobkem poté, co dojde ke škodné události, totiž zakládá vhodné argumenty pro případně povinnou osobu, které mohou spočívat v tvrzeních, že vada vznikla až po škodné události, či že po škodné události byl konkrétní výrobek vyměněn za jiný.

Prokázání vady je tak pro poškozeného velmi náročné. Obvykle poté, co dojde k nehodě s výrobkem, řeší poškozený spíše vlastní ošetření či ošetření dalších osob či řeší odstraňování následků takové nehody a k samotnému výrobku se tak vrací až s více či méně znatelným prodlením. Obvykle se stane to, že vadný výrobek někdo uklidí a poškozený se o dokumentaci stavu výrobku začíná zajímat až později.

Aby byl poškozený úspěšný co do prokázání vady výrobku, lze mu doporučit, aby zajistil co nejdříve znalce za účelem posouzení výrobku, a aby do té doby s výrobkem nemanipuloval a nechal ho v takovém stavu, v jakém byl, když došlo ke škodní události. Případně, aby s ním manipuloval za účasti dalších osob, které potom budou moci prokázat, že nedošlo k záměně výrobku, ani k jeho následnému poškození. Ideální bude pro poškozeného pořídit fotografie výrobku hned po škodní události, a to tak, aby bylo z fotografie patrné celé místo nehody i výrobek samotný včetně jeho konkrétního označení[4]. Ideální bude rovněž, pokud při samotné nehodě, při pořizování dokumentace i při případné manipulaci budou účastni další osoby, které pak vše budou moci prokázat svou svědeckou výpovědí. Vhodné bude též, pokud poškozený zajistí bezpečné uskladnění výrobku, aby pak povinná osoba nemohla namítat, že k vadě došlo později.

Znalec se ve znaleckém posudku samozřejmě umí vyjádřit ke stavu výrobku i zpětně. Nicméně předpokladem toho, aby takový znalecký posudek byl použitelný v případném sporu, je to, že bude možné v něm jasně uvést, že znalec zkoumá stejný výrobek, jako byl výrobek, u kterého došlo ke škodné události. A dále, že k vadě jistě nemohlo dojít později po škodné události.

Vznik škody

Poškozený musí pro úspěch ve věci prokázat také vznik škody či nemajetkové újmy. Zde jde o klasické prokázání škody či nemajetkové újmy a lze odkázat na řadu článků a odborných komentářů

a dalších publikací věnujících se přímo otázce škody a nemajetkové újmy a jejich náhradě.

Příčinná souvislost mezi vadou a vznikem škody

Poškozený musí samozřejmě prokázat i existenci příčinné souvislosti mezi vznikem škody a vadou výrobku, tedy to, že vznik škody je skutečně důsledkem vadného výrobku. Zde lze opět odkázat na obecná pojednání o prokazování příčinné souvislosti.

Existence povinné osoby

Poškozený musí svůj nárok řádně adresovat. Povinnou osobou je společně a nerozdílně výrobce vadného výrobku, tzv. kvazi-výrobce[5], tedy osoba, která sice výrobek nevyrobila, ale označila ho svým jménem či jiným způsobem, a dále i dovozce, který výrobek dovezl v rámci svého podnikání a za účelem jeho uvedení na trh. Konečně povinnou osobou může být za podmínek uvedených v § 2940 občanského zákoníku, tedy za situace, kdy nelze výrobce určit dle § 2939 občanského zákoníku, i dodavatel výrobku.

Pro oprávněného bude v praxi nejjednodušší adresovat svůj nárok na náhradu škody buď přímo proti výrobcí, nebo proti dovozci výrobku. Dovoze výrobku zjistí většinou z dokumentace přiložené k výrobku. Přitom se může rozhodnout, zda pro něj bude výhodnější obrátit se na výrobce, či na dovozce. V případech výrobků prodávaných v obchodních řetězcích, kde bývá na obalech uvedeno, že výrobek je vyroben právě pro tento konkrétní řetězec, se může domáhat svého nároku vůči tomuto obchodnímu řetězci, který bude vystupovat coby tzv. kvazi-výrobce.

Absence liberačních důvodů

I v případě, pokud by poškozený dokázal prokázat splnění všech výše uvedených skutečností, existuje stále ještě šance, že by nemusel být se svým nárokem úspěšný. Objektivní odpovědnosti se totiž povinná osoba může zprostit, prokáže-li naplnění některého z liberačních důvodů uvedených v § 2942 občanského zákoníku. Jedná se o následující liberační důvody:

- *škodu zavinil poškozený, případně ten, za jehož čin poškozený odpovídá.* Typicky se bude jednat o situace, kdy poškozený zacházel s výrobkem v rozporu s návodem k použití či s jinými pravidly. Vycházíme-li z výše zmíněné motorové pily a automobilu, tak u motorové pily to může být tím, že poškozený nedodržel postup při zacházení s pilou, či u automobilu to může být tím, že poškozený sice řídil vadný automobil, ale nedodržel s ohledem na škodnou událost relevantní právní předpisy;
- *povinná osoba na trh výrobek neuvedla.* Může jít o situaci, kdy výrobce výrobek sice vyrábí, ale neuvede ho na trh a k poškozenému se tak dostane čistě individuální cestou;
- *lze důvodně předpokládat s přihlédnutím ke všem okolnostem, že vada neexistovala v době, kdy byl výrobek na trh uveden, nebo že nastala později.* Jde o důležitý liberační důvod, který znamená, že povinná osoba se může zprostit odpovědnosti, pokud prokáže, že výrobek nebyl vadný v době uvedení na trh. Míra důkazu, která je od škůdce požadována, přitom nevyžaduje, aby taková skutečnost byla prokázána bez jakékoliv pochybnosti, jak je důkazní povinnost nyní chápána v občanském soudním řízení. Pro prokázání postačí, že s přihlédnutím ke všem okolnostem lze očekávat, že výrobek nebyl vadný. Takovým důkazem by např. mohlo být, že porucha se vyskytla velmi specificky či pouze u konkrétního výrobku, když všechny ostatní výrobky vyrobené v rámci stejné série takovou vadu nevykazovaly.[6] Rovněž je takový liberační důvod naplněn, pokud povinná osoba prokáže, že prováděla řádnou výstupní kontrolu, která nepřipouští to, že by na výrobku byla vada[7];
- *povinná osoba výrobek nevyrobila pro prodej nebo jiný způsob použití pro podnikatelské účely, ani výrobek nevyrobila nebo nešířila v rámci své podnikatelské činnosti;*

- *vada výrobku je důsledkem plnění těch ustanovení právních předpisů, která jsou pro výrobce závazná;*
- *stav vědeckých a technických znalostí v době, kdy uvedl výrobek na trh, neumožnil zjistit jeho vadu. Povinná osoba by v takovém případě musela prokázat, že objektivní stav vědeckých a technických znalostí, který zahrnuje nejvyšší úroveň těchto znalostí, a který byl současně přístupný, nebyl v době uvádění výrobku na trh takový, aby bylo možné vadu zjistit[8];*
- *kdo vyrobil součást výrobku, zproští se povinnosti k náhradě škody, prokáže-li, že vadu způsobila konstrukce výrobku, do něhož byla součást zapracována, nebo že ji způsobil návod k výrobku. Jedná se tedy o liberační důvod, který nemůže uplatnit výrobce celého výrobku, ale pouze výrobce části výrobku. Ten se může ze své odpovědnosti vyvinit tím, že prokáže, že vadu způsobila konstrukce výrobku a nikoliv vadná součást, či tím, že prokáže, že vada byla způsobena postupem dle návodu k výrobku, který poskytl výrobce výrobku[9].*

Spotřebitelský charakter výrobku

Dle § 2943 občanského zákoníku není dána odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku, pokud se ukáže, že výrobek byl určen a užíván převážně k podnikatelským účelům. Uvedené ustanovení § 2943 občanského zákoníku však není v souladu s tím, co je uvedeno ve směrnici o odpovědnosti za vadné výrobky[10]. Ustanovení § 2943 je nicméně nutno vykládat eurokonformně, tedy v souladu s textem uvedené směrnice. Odpovědnost za škodu způsobenou vadou výrobku tak není dána v případě, kdy není výrobek převážně určen pro podnikání, či kdy výrobek není převážně používán pro podnikání. A nikoliv tehdy, kdy jsou naplněny obě podmínky, jak by to vyplývalo z gramatického výkladu § 2943 občanského zákoníku, který používá spojku „a“.[11]

V každém případě, to, že výrobek byl určen či užíván převážně k podnikatelským účelům, prokazuje povinná osoba. Pokud by to prokázala, nevzniká poškozenému nárok na náhradu škody či nemajetkové újmy způsobené vadou výrobku.

Poškozený si tak ve výše nastíněném případě musí předem vyjasnit, zda například vadný osobní automobil, na kterém vznikla škodná událost, nepoužíval hlavně pro účely svého podnikání. Či zda například vadná balicí linka již sama o sobě pro svůj nikoliv spotřebitelský charakter vylučuje aplikaci ustanovení § 2939 a násl. občanského zákoníku.

Nepromlčení nároku

Nárok na náhradu škody způsobené vadou výrobku se dle ustanovení § 637 občanského zákoníku promlčí v promlčecí lhůtě deseti let ode dne, kdy výrobce uvedl vadný výrobek na trh. Tato promlčecí lhůta ve smyslu rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ze dne 9. 2. 2006 ve věci C-127/04 Decleau O'Byrne proti Sanofi Pasteur počíná plynout dnem, kdy je výrobní proces provedený výrobcem ukončen a výrobek vstupuje do procesu prodeje, kdy je nabízen veřejnosti za účelem používání nebo spotřeby.

Vedle této objektivní promlčecí lhůty však platí i obecná subjektivní promlčecí lhůta dle ustanovení § 629 odst. 1 občanského zákoníku, která je tříletá a počíná plynout dnem, kdy se poškozený dozví o škodě a o osobě, která za škodu odpovídá.

Poškozený tak musí vždy pečlivě zvážit, zda jeho nárok již není promlčený.

Spoluúčast poškozeného

Poškozený musí rovněž vzít v potaz, zda jeho nárok dosahuje alespoň částky 500 EUR. Dle § 2939 odst. 3 občanského zákoníku se totiž škoda hradí jen ve výši převyšující částku 500 EUR, a to po

přepočtu na českou měnu podle kurzu vyhlášeného v den, kdy škoda vznikla, případně nelze-li takový den určit, v den, kdy byla škoda zjištěna.

Závěr

Co lze doporučit onomu výše zmíněnému majiteli vadné motorové pily či vadného automobilu? Pokud se chce domáhat nároku na náhradu škody způsobenou mu vadným výrobkem, má situaci ulehčenou tím, že nemusí prokazovat zavinění povinné osoby. Jde totiž o objektivní odpovědnost. Na první pohled tedy jeho postavení vypadá příznivě, když stačí, aby prokázal vadu výrobku, vznik škody a příčinnou souvislost mezi vadou výrobku a vznikem škody. Musí však vzít v potaz další skutečnosti, především to, že výrobek musí mít spotřebitelský charakter a to, že povinná osoba se může ze své odpovědnosti vyvinut existencí některého z liberačních důvodů. Poškozený především musí zvážit to, zda bude v jeho moci prokázat existenci vady výrobku, což sebou nese řadu rizik uvedených výše, a dále zda náhodou nemá na vzniku škody svůj díl viny, například tím, že výrobek používal v rozporu s návodem na používání výrobku. Iniciace soudního sporu totiž může pro poškozeného skončit velmi nepříjemně v podobě povinnosti nahradit žalovanému náklady soudního řízení, které vzhledem k obsáhlosti takovýchto sporů bývají vysoké.

JUDr. Hugo Körbl,

advokát a autor komentáře k zákonu o státním občanství

E-mail: info@akkorbl.cz

[1] Tento závěr vyplývá i z rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie ze dne 4. 6. 2009 C-285/08 ve věci *Moteurs Leroy Somer proti Dalkia France and Ace Europe*.

[2] *Je tak na žalobci, aby prokázal přesnou povahu vady výrobku v rámci své povinnosti tvrzení a důkazní*. Srov. *Občanský zákoník: komentář. Svazek VI*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 1049. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-630-3. či *Důkazní břemeno jejich naplnění nese poškozený*. Srov. JIRSA, Jaromír a VEČEŘA, Jiří. *Náhrada majetkové a nemajetkové újmy*. Ostrava: CODEXIS Publishing, 2016. Převzato z CODEXIS®, doplňku LIBERIS® či obdobně též *Občanský zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 2875. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-653-1.

[3] Srov. *Občanský zákoník: komentář. Svazek VI*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 1058. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-630-3.

[4] Tedy nikoliv jen fotografie názvu a typu, ale především fotografie konkrétního výrobního čísla, který dokáže jednotlivé výrobky odlišit mezi sebou.

[5] Kdo odpovídá za škodu způsobenou výrobkem? *Epravo.cz* [online]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/kdo-odpovida-za-skodu-zpusobenou-vyrobkem-106593.html>

[6] Srov. *Občanský zákoník: komentář. Svazek VI*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 1061. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-630-3.

[7] *Občanský zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 2880. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-653-1

[8] Srov. rozhodnutí Soudního dvora Evropské unie C-300/95 ze dne 9. 5. 1997 ve věci Komise Evropských společenství proti Spojenému království Velké Británie a Severního Irska.

[9] Srov. čl. 7 písm. f) směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky.

[10] Dle čl. 9 písm. b) bodu I) a ii) směrnice o odpovědnosti za vadné výrobky totiž platí, že *pro účely článku 1 se "škodou" rozumí:*

b) poškození nebo zničení jakéhokoli majetku jiného než vadného výrobku samotného, s nižší prahovou hodnotou ve výši 500 EUR, pokud věc:

i) je druhu běžně určeného pro osobní potřebu nebo spotřebu, a

ii) byla používána poškozenou osobou převážně pro její vlastní osobní potřebu nebo spotřebu.

[11] Shodně je ustanovení § 2943 občanského zákoníku vykládáno i *Občanský zákoník: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2017, s. 2881. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7400-653-1 či *Občanský zákoník: komentář. Svazek VI*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014, s. 1064-1065. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-630-3 či KOTULA, Jan, DOHNAL, Jakub a VÍTOVÁ, Blanka. *Náhrada majetkové a nemajetkové újmy v novém občanském zákoníku. Komentář k § 2894 až § 2971*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, 2015. ISBN 978-80-7263-940-3. Převzato z CODEXIS®, doplňku LIBERIS® či JIRSA, J., SVĚŽENOVÁ, L., VEČEŘA, J. a HOLUB, T. *Občanský zákoník - Komentář s judikaturou. Svazek XIII - Závazky z deliktů a z jiných právních důvodů (§ 2894 - 3014)*. Ostrava: CODEXIS publishing, 2018. ISBN 978-80-7624-007-0. Převzato z CODEXIS®, doplňku LIBERIS®.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právo na přístup ke kamerovým záznamům: střet GDPR, informačního zákona a praxe veřejných institucí](#)
- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)

- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)